

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNAN HARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT

1.1 Kemikaalin tunnistustiedot

Kauppanimi

AMMONIUMNITRAATTI

Tunnuskoodi

59133

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus

1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna

Laboratoriokemikaali.

Voimakkaasti hapettava, epäorgaaninen aine.

1.2.2 Toimialakoodi

K 73 Tutkimus ja kehittäminen

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

34 Laboratoriokemikaalit

37 Hapettimet

1.3 Valmistajan, maahantuojaan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja

IS-VET Oy / Kemikaaliosasto

1.3.2 Yhteystiedot

Katuosoite

Tuotantokuja 2

Postinumero ja -toimipaikka

74120 IISALMI, Suomi

Postiosoite

PL 21

Postinumero ja -toimipaikka

74121 IISALMI, Suomi

Puhelin

017-832 31

Telefax

017-832 3570

Y-tunnus

1468580-5

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot

-

1.4 Häät puhelinnumero

1.4.1 Numero, nimi ja osoite

112, yleinen hätänumero.

(09) 471977 tai (09) 4711 (keskus), Myrkytystietokeskus, Haartmaninkatu 4, 00290 HELSINKI

Huom! Postiosoite on: Myrkytystietokeskus/HYKS, PL 340, 00029 HYKS (Helsinki)

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat

2.1.1

CAS-numero tai muu koodi

6484-52-2

2.1.2

Aineosan nimi

Ammoniumnitraatti

2.1.3

Pitoisuus

n. 100 %

2.1.4

Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot aineosasta

O; R8; R9

LD50/suun kautta/rotta = 2217 mg/kg,

LC50/hengitysteitse/4h/rotta > 88800

mg/m³

EY-nro 229-347-8

2.1.7 Muut tiedot

NH₄NO₃ MP = 80.04

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Aine on luokiteltu O - Hapettavaksi:

Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa. Räjähävää sekoitettaessa palavien aineiden kanssa.

Myrkyllisyysominaisuuksia ei ole vielä täysin testattu.

Hygroσκοoppinen.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet

Hakeuduttaessa lääkärin hoitoon näytettävä etikettiä tai tätä käyttöturvallisuustiedotetta, mikäli mahdollista.

4.2 Hengitys

Siirrettävä välittömästi pois altistuksesta raittiiseen ilmaan.

4.3 Iho

Riisuttava tahriintuneet vaatteet ja kengät. Iho puhdistetaan perusteellisesti saippualla ja runsaalla vedellä.

4.4 Roiskeet silmiin

Huuhtelu heti runsaalla vedellä vähintään 15 min ajan pitäen silmäluomet avoinna välillä silmäluomia nostellen.

4.5 Nieleminen

Huuhdotaan suu vedellä.

4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille

Hoito oireiden ja potilaan tilan mukaan.

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Aine itse ei pala, sammutus muun ympäristön mukaan. Astioita jäähdytetään vesisuihkulla ja, mikäli mahdollista, siirretään pois palon läheisyydestä.

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Voimakas hapetin. Aiheuttaa tulipalon vaaran tai räjähtää sekoitettaessa syttyvien aineiden kanssa.

Kuumentuminen aiheuttaa paineen nousun suljetuissa astioissa ja siitä johtuvan säiliön särkymisriskin sekä aineen syttymis- ja räjähdysvaaran.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Tulipalossa käytettävä paineilma- tai vastaavaa hengityslaitetta, täyttä suojavarustusta.

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Käytettävä henkilökohtaista suojavarustusta, ks. kohta 8.2. Vältettävä pölynmuodostusta.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

Ei saa päästää leviämään viemäriin, maaperään tai vesistöön.

6.3 Puhdistusohjeet

Kootaan pölyttämistä välttämällä puhtaisiin astioihin ja siirretään käyttöön tai hävitettäväksi.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsitteleminen

Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin tai vaatteisiin. Vältettävä pölyn/höyryn/sumun hengittämistä.

Hätä- ja silmäsuihku tai muu vastaava vedensaanti tarpeen työpaikalla ja varastointitiloissa.

Hyvä ilmanvaihto. Ilmastoinnin tulee olla riittävän tehokas pitämään ainepitoisuudet työilmassa työskentelyalueilla alhaisina.

7.2 Varastointi

Säilytettävä tiiviisti suljettuna kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa erillään syttyvistä aineista.

Hygroσκοoppinen aine.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot

8.1.1 HTP-arvot

6484-52-2 Ammoniumnitraatti

10 mg/m³ (8 h)
epäorg.pöly

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta

Suojaimet on valittava käsittelyn laadun ja käsiteltävän aineen määrän mukaan. Suojakäsineiden ja -vaatteiden materiaalien läpäisevyys on selvitettävä suojainten valmistajalta.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Käytettävä sopivaa hengityslaitetta mikäli ilmastointi on riittämätön. Lyhyissä työvaiheissa tai matalissa pitoisuuksissa voidaan käyttää P3-suodattimella varustettua hengityssuojainta. Voimakkaissa tai pitkäaikaisissa altistuksissa on käytettävä raitisilmasuojainta tai vastaavaa.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Kemikaaleja kestävät käsineet

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Suojavaatetus. Riisuttava tahriintunut vaatetus ja pestävä se ennen seuraavaa käyttöä.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen

Ei saa päästää leviämään viemäriin, maaperään tai vesistöön.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)

Värittömiä, hygroskooppisia kiteitä tai valkoisia rakeita. Heikko haju.

9.2 Terveysten, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1 pH-arvo 4,5-6,0 (5 % vesiliuos)

9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue 210 °C (11 mmHg)

9.2.3 Leimahduspiste 210 °C

9.2.6 Hapettavat ominaisuudet Voimakas hapetin

9.2.8 Suhteellinen tiheys 1725 kg/m³

9.2.9 Liukoisuus

9.2.9.1 Vesiliukoisuus vesiliukoinen

9.2.9.3 Liukoisuus muihin liuottimiin 1 g/8 ml metanolia

9.3 Muut tiedot

Sulamispiste 169 °C. Hajoamislämpötila 210 °C.

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Suojattava kosteudelta.

Pysyvä normaaleissa lämpötiloissa ja paineissa. Vaarallista polymeroitumista ei tapahdu.

10.2 Vältettävät materiaalit

Teräs, metallijauheet, alumiinijauhe, alkalimetallit, epämetallit, karbidit, palavat aineet, nitriitit, emäkset, hapot, ammoniumyhdisteet, hapettimet, orgaaniset aineet, orgaaniset nitroyhdisteet, sulfidit, oksihalogenihappojen suolat, kloraatit.

Kosteus, vesi.

Aiheuttaa tulipalon vaaran tai räjähtää sekoitettaessa syttyvien aineiden kanssa.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Typenoksidit, ammoniakki ja sen johdannaisia. Kuumuudessa hajotessaan vapauttaa myrkyllisiä typpiyhdisteitä.

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Väilitön myrkyllisyys**
Saattaa olla terveydelle haitallista hengitettynä, joutuessaan iholle ja nieltynä.
Tuotteen myrkyllisyystietoja on esitetty kohdassa 2.1.4. Myrkyllisyysominaisuuksia ei ole vielä täysin testattu.
- 11.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Tuotepöly voi ärsyttää silmiä ja hengityselimiä.
- 11.3 Herkistyminen**
Ei tiedossa
- 11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin**
Nieltynä aiheuttaa pahoinvointia ja oksentamista. Suurten määrien imeytymisestä aiheutuu methemoglobinemiaa, rytmihäiriöitä, verenpaineen alenemista, hengenahdistusta ja kouristuksia, pääasiallisena oireena syanoosi.
Voi ärsyttää ihoa ja silmiä aiheuttaen punoitusta ja kirvelyä.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Ekotoksisuus**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**
LC50/48h/karppi (*Cyprinus carpio*, common carp) = 74 mg/l EC50/48h/vesikirppu (*Daphnia magna*) = 555 mg/l.
IK50/viherlevä (*Scenedesmus quadricauda*) = 83 mg/l/Ammoniumionit yleensä: kala ja plankton: toksinen pitoisuus > 0,3 mg/l. Nitraatti-ioni (CAS 14797-55-8): LC50/96h/sateenkaarirautu (*Salmo gairdneri*, rainbow trout) = 0,3-12 mg/l
- 12.2 Liikkuvuus**
Erittäin vesiliukoinen ja leviää ympäristössä vesien mukana.
- 12.3 Pysyvyys ja hajoavuus**
- 12.3.1 Biologinen hajoavuus**
Helposti hajoava.
- 12.4 Biokertyvyyspotentiaali**
log P_{OW} = -3,1, alhainen kertyvyys.
- 12.5 Muut haitalliset vaikutukset**
Ei saa päästää leviämään viemäriin, maaperään tai vesistöön. Mahdollisesti aiheuttaa rehevöitymistä.
Vesiluokitus WGK 1 = lievästi vesiympäristöä vaarantava (Saksa, Wassergefährdungsklasse)

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Hävitetään ongelmajätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti esim. toimittamalla sopivaan ongelmajätteen käsittelylaitokseen, jolla on vastaavilta viranomaisilta lupa (Ekokem Oy).

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1942
14.2	Pakkausryhmä	III
14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	5.1
14.3.2	Vaaran tunnusnumero	50
14.3.2.1	ADR/RID-Varoituslipukkeet	5.1
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	1942 Ammoniumnitraatti
14.3.4	Muita tietoja	Luokituskoodi O2
14.4	Merikuljetukset	
14.4.1	IMDG-luokka	5.1
14.4.2	Oikea tekninen nimi	Ammoniumnitraatti
14.4.2.3	Pakkausryhmä	III
14.5	Ilmakuljetukset	
14.5.1	ICAO/IATA-luokka	5.1/III
14.5.2	Oikea tekninen nimi	Ammoniumnitraatti

14.5.3 Muita tietoja

IATA-ohjeet tarkistetaan vuosittain. Ota yhteys toimittajaan tai lentorahtitoimistoon.

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1 Varoitusetiketin tietoja
EY-numero 229-347-8

15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi
O Hapettava

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet
Ammoniumnitraatti

15.1.3 R-lausekkeet
R8 Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa.
R9 Räjähävää sekoitettaessa palavien aineiden kanssa.

15.1.4 S-lausekkeet
S15 Suojattava lämmöltä.
S16 Eristettävä sytytysläheteistä - Tupakointi kielletty.
S41 Vältettävä palamisessa tai räjähdyksessä muodostuvan savun hengittämistä.

16. MUUT TIEDOT

16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista
R8 Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa.
R9 Räjähävää sekoitettaessa palavien aineiden kanssa.

16.2 Koulutusohjeet
Hapettavien aineiden käsittely.

16.4 Lisätiedot
Kohdassa 1.3 mainittu yhtiö.

16.5 Käytetyt tietolähteet
Ewa-KTT: 1) Edellinen tuotetta koskeva käyttöturvallisuustiedote 2) Valmistajien toimittamia käyttöturvallisuustiedotteita. 3) Tiedotteen uusimishetkellä voimassa oleva vaarallisia kemikaaleja ja niiden tiekuljetusta sekä käyttöturvallisuustiedotetta koskeva lainsäädäntö 4) Richard J. Lewis, Sr., Sax's Dangerous Properties of Industrial Materials, Tenth Edition.

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset
Tiedote uusittu lähes kokonaan.

Päiväys

Allekirjoitus